

Moje žiolyenje.

V

nemškega jezika na podlagi materin-
nega.

Razmere med župnikom in žu-
panom so se steiri zboljšale, župan
bil je celo povabljen k obedu. Leta
1909, ko je tudi bila birna, je žu-
pan pošel sedmicek s sosijini so-
tovaleci pred sprejemom odšel,
ker je dr. Gosiček razobrazil na sosiji
in na hiši Franca Breznik sloven.
ke trobojnice. Bilo je tedaj dosti ogor-
čenja in tudi Knezoškof je bil slabe
volje in se mesel nad župnikom.
Občinski zastop skliceval se je na
nekli sklep iz prejšnjih časov, da se
ne sme razobraziti ne nemška,
a tudi ne slovenska - troboj-
nica.

15. maj

Danes odhajajo čuovojsniki od 37-42
leta k vojakom. Iz H. Levanča jih je šlo
devet, med njimi tudi nekdanji štupnik,
katerega pršinja za opustitev ni
bila uslišana. Glede sodnih mad-
nikov prišel je ukaz, da so „allgemein

auf unbestimmte Zeit entloben.
 Tedaj mi ni treba iti. Mirno so vsi
 odšli, saj resna je pot, katero na-
 stopijo, nihče ne ve, ali se še povrne.
 Hočem tedaj kot sodnik spolnovati
 osexuo svoje dolžnosti, da ljudi
 tako izpolnim svoje mesto, kem
 hoalegem sem, da sem ohranjen so-
 fiženi, si nečtu in duogisu. Kati je
 bila že o straku, saj enega xina ima
 že v vojski in je že dosti solz paelila
 v skubi zarij.

Glede Kalife je še sedmo negoto-
 vo, ali pa ne vojsko pustiti nam. Raz-
 burjenje je veliko, goosni se je, da
 so test in gonico spruapili civil-
 nega puebivalstva, vojaki odhaja-
 jo na mejo pusti Skalfansu. Pripru-
 ljeno je vse, strelni jarki so celo pui
 Rojku in dipi ob rbi in Skoffi Lohi,
 kakou pišajo časniki, se odloci due
 20. majnika v laškem parlamentu
 radi vojske. V sled tega slada
 veliko razburjenje, jaz sam sem
 pobit, kajti potem si morem mis-
 liti, da bom moral tudi iti.

20 maj

Prinesli so častniki vest, da je pusto-
pilat ^{Kalija} svojo vojsko z Avstrijo - Nemčijo
in zavezni Anglesko - francijsko -
Rusijo. Vojna z našo drželo je neizo-
gibna. Brezličilo se je, kar smo je da-
no pričakovali, naš zaveznik postal
je naš sovražnik. Sedaj gremo - vsi,
upam vsak čas, da dobim pozivo
iti k vojakom. Krasni maj - lep si
posebej letos, a žalosten. Resni so
obrazi, nobeden ne ve, kaj prinese
budoucnost. Ne vzelim ne nobeno delo,
če gledam svoje sličice, ne stime
pri sebi, saj moge se kralu
ločim od najljubšega na svetu
za večno. Daj mi Bog, da mi ne
nevarnost, saj težki so dnevi!

24 maj

Došla je vest, da je Kalija napovedala
lostiti dne 23. maja vojsko. Godilo
se je, kar je bilo v zadnjem času pri-
čakovali, napad el nas je zavez-
nik zahubilo, brez vsakega po-
voda. Razbujenje med ljudstvom

je ogromno. Sliši se, da so na avstrijskih tleh zapeli dovtiki in inteligence lažke nansolnosti, mislim, da je tu prava dovolj - bolj kot pri nas meseca avgusta pri mirnih Slovincih, tukajšnjega kmeta.

Sedaj se že bife boj na mejah, segum. ci tudi že prihajajo iz južnih krajev. Kaša stvar je prava, zato bo pa tudi zmagala, ne verjeto se nista kazivati.

30 maj.

Od 15. junija do 1. julija so napovedani nabori za faune rojenc leta 1897. Bije se boju o vseh straneh; posebej veliko ogovorenje je proti Italijanom, ki so proti vsemu čemu pravice razpeli z nami pogodbo. Bog jih bo kazival.

Draginja je velika, 1 kila govedine stane že 4 k. Samo še en mesec in boljše bo, saj letina obeta biti dobra. Vsega skoro robenega možkega ni več in zopet ni nabori meseca junija bodo še bolj spoznili trg. S ljudmi je mirno, dela in upa na boljše čase.

9 junij.

Sedem let je že, kar sem v St. Louisa.
Mnogo se je spremenilo v tem času.
Keselega srca sem prišel sem, vžil
tudi dosti veselja, a imel tudi
brižke skušnje. Moji laje mi por-
očajo že sivi, raj črni, v katerih se
daj živino, so takšni, da mi videti
drugega Makara skrb. Bog daj, da bi
bila nadaljna leta lepši.

10. junij.

Vrili so se nabori in sicer za letnike
1878-1890. 92. Ki so bili že meseca novem-
bra in decembra 1914 na naboru,
a niso bili pokujeni. Od St. Louisa
jih je šlo 15, pokujenih jih je bilo 11.
Med temi taki, ki so napel slepi,
šibki, slabotni. Videl sem solze
v očeh maksikatnega, raj za mak-
sikatega pomenu to gusti
ragin.
draginja vedno bolj nana^{va} sea.

1 mila telekinne stane 5 k. Mesarji
smrejo samo petkrat prodajati
meso, v torek in petek je post.
kro pije stane že 14 v.

15 junij

Prisel je razglas, da se morajo javiti vsi
kiso vojenci v letu 1865. do oktobra 1872.
Tedaj do 50 let. Iz tega S. Lemart jih je že
72 v vojaški službi, padel je med
rijinji doseclaj Mohor Jožef, sin
nadučitelja Mohor, rojenega pri
p. d. pereg v žitnjski fani, kamor sem
jaz zahajal v šolo.

Obela se nam, da pride vojaštvo v naš
kraj, kot rezerva zoper lake, kise partnij
kudijo produkti čez meje.

Kemski cesar bil je te dni v man-
boku, kjer je sedež nadvojvoda Eogena,
orhoovega posebnika južne ar-
made. bapcljal se je baje ploti juga.

Na sodnici imamo vedno mnogo
dela, tožbe se vlagajo kakor prej, nič
se ne pozna, da bi osled vojske po-
tiknili boji in osebnosti med so-
di. Posebno ženske nastopajo v tož-
bah osled puerina zaradi svojih moj.

23. junij

Bili so nabori za faulce rojane l. 1897. Iz
H. Leuarta jih je šlo k naboru H, od teh
nisu bili posujerji le 3.

Dostala je vest, da je dovo zopet v na-
ših rokah, vsled česar vlada veliko
veselje.

25. junij

Stonim ob oknu v tistem večeru. Nebo
je jasno in mesec plava mirno po ne-
beškem oboku. Čist in svetel je, le tu
in tam pride na njegso obraz temen
oblaček, podobna temne misli v
življenju, sredi radosti. Latcu, topel
vosek pihlja in listje tajnostno
šumi in savi človeka v naravo in
njene tajnosti.

A duh mi zbiva v daljni pre-
teklosti, v tasih brezskrbnih mladih
dnevi, ko sem bival v kot asistent
v Celovcu. Tcel sem bil in večer,
če tudi ni bilo dosti esenka v
žepu. A nudete moje lice in vedo
oko je kazalo, da me je veselilo

življenja.

Bilo je po doktoratu l. 1905, ko sem bil najbolj vesel, poleu humorja. Tjuntelj sem jo vedno vesel videl s mlad vihtee svojo palico. Tu gledal sem po oknih, da bi videl kak vesel obraz.

Tu prvič sem okum sem videl vedno doje modrih očes, ki so me gledale ljubo, zaupno. Tu tudi jaz sem gledal nad tja. Tudi se je nekoga večna, da je stala dostična gospodična pred hišo. Predvno pozdravim in najdem vesel obraz in sprejmem ljub odzdrav. Govorila sta, se pomenukovala o tem in onem. Tu videla sta se vrok dan in bila srečna. A vedla je, da sem zarocen, in mausi kateki. Kvat ji je bilo videti, da ji tega nič sreč. A ljubila me je in reči moram, da se ni je tudi obkolapila ljubezen v sreč, a nitem smel misliti nato, presunilo me je, da me je ljubila tako srečno, nesrečno, videti, da ta ljubezen ni ma upanja. Bridke solze je točila, ko sem moral

zapustiti Celovec. Skisnila mi je roke,
čutil sem vroč poljub na ustnicah
in zgineila je. Luna je sijala kakor
danes, in listje je šumelo, ko so
jemala slovo. Dala mi je glavo
čveterolistno deteljevo v spomin
in pripomnila: Noči to v spomin,
bodi srečen; ljubila wa se, a ločiti se
moreva, ker loči naju usoda.

En zgineila je; a deteljevo sem
zvesto nosil in ljub mi je bil spo-
min, spomin na odkrito, nere-
bično ljubezen.

Letos sem izgubil deteljevo, težko
mi je bilo, in cel sem hude slutnje.

En danes dobil sem pismo, da
se poročim in me prosijo, da naj ji
ohranim blag spomin.

Postal sem otožen, saj sem, da
je bivalo upeno stee drugod, a kajne
ne so pozvedile, da se poročim, da najde
lepšo bodočnost, katere ji jaz nisem
mogel nuditi vsled mojih gost-
nih razmer.

Luna si je mirno, nič ne moti
ocene tišine, le listje še tajnostno
šumlja, a meni je otožno pismo,

saj vem, da je stem zaključen dogodek
iz najnevarnejših časov moje lepote in bla-
žosti, ko se sree mi poznalo nič drug-
gega kakor idejale, ko mi je sree
krepelo veselja in bi objel same
sreče cel svet.

A sedaj sem tih, nastopil s
drugimi časi, rosi, časi delovanja,
in skrbij:

A spominu mi ostane na te
draga deklica in v duhu bližini
ti: bodi srečna - Mici.

2. julij

Fudi za tvoj sv. Levant in po deželi so
opeljane kante za kruh in moko. Do-
licni, ki nimata kruha ali moke
donna, more si to le kupiti, ako
ima listek, ki ga dobi pri organu
politične oblasti. Kot takšen je
določen za naš tag in celo sv. le-
vantsko župnijo nadučitelj Jakob
Kopie, tedaj ravno listi, ki so ga
meseca avgusta 1914 zavržli in ma-
veljodajstka tinali v zapor med
občinski zaradno danjem nekaterih

zaslepljenih težavov, ki morajo radno
sedaj k rjenu hoditi po kmetne
karte. O quae mutatio rerum!

3 julij

V resnih časih spoznavajo se pravejši
in mišljenje ljudij.

Ko je lani meseca avgusta dolete-
la maksimatsnega zasednega, a
ničnega slovena usoda, da je mo-
kal kot osumljenec - velizdajalec
v zapora, bila je gospa dr. Jovičičeva
vsa izven sebe in ni sedela, kam
bi se obrnila v silnem strahu. Pri-
bežala je v našo hišo in smo jo tudi
popolnoma poklopili. Odšla je po
nasvetu moje žene v Ruše, kjer je
bila pri domaćih ljudeh. Prišla
je letošnje spomladi zopet nazaj.
Pri nas se ni zglasila, le oddaleč je
pozdravila mojo ženo, ki je stala
sličajno pred hišnimi vratmi,
a šeta pozdrav bil je hladen, od-
tujajoč.

Mislil sem si, čemu to, vsili

nas je iskala, sedaj, ko je to gadevno vse
nikom, nas ne pozna.

Mogoče se nas spiba zaradi tega, ker
sem izstopil jescui iz čitalnice. Hovil
sem to iz oznaka, ker je to društvo
bilo na xumu, da ima časnik,
ki so veljodajške osebine, sled
česar je tudi tam bila hišna
preiskava od dejelno braubega
sodišča: da bi se spuil sedaj sem
nepuilitam kot sodni uradnik,
sem za ta čas izstopil, ker itak to
društvo taciā ni dejansko obstojalo,
ker so vsi člani o vojski. Da bi me
pa tudi odcedli v zapora, ker bi
bil član čitalnice, temu sem hobe
puniti v okoru, ker se ni treba izpa
taoljati novosti, kar bi za me
v mojem poklicu moglo imeti
tako dalekosežne posledice, da
bi moral zapustiti ta Ruaj.

Če se sedaj nekateri zgrajajo nad
tem, dobro jim, mislim, da nimem
nečastno laual. Če bodo pa uinili
časi, stopi pa vse o stani'lik.

9 julij

Ko je izbruhnila svetovna vojna in se začela gonja proti Slovincem, Križal je uveril pri županu Sollač, Steinbauer, da bo vse Slovence porušil, učitelja Mojza Fusar je hotel pri beleni dnevu kofurati. Odvračil je k vojaškemu tidi on, danes došla je od vojaške oblasti vest, da se je Steinbauer ustrelil, zakaj ni prišlo, župan Sollač izrazil je mnenje, da je bejtkorice poruševil devar.

Fakto se vse maščuje in vidi se, da Bog kaj je sedaj, da se je zgodila bridka Križal Slovincem.

26. julija 1915

Dovršil sem 39 let in stopil sem v 40 leto. Da bo postal 26. julij tako znamenit dan, pač nikomur nisil, sebe, ne zaradi mojega rojstva, ampak ker je na takr bila solsejena l. 1914 delna mobilizacija,

Kar je bil pood do svetovne vojske,
ki trajajo že celo leto.

Hudi časi so nastali. Glavom cesarske
odredbe zaplenila se je žetev na polju,
nikče ne sme svojih pridelkov pro-
dati ali podariti, imeti mora vse
na razpolago, da lahko prebitok iz-
rabi državi.

Uredena je vojaška cenzura, pisma
se smejo oddati le odputa z naslo-
vom odposiljatelja; za potovanje se
mora imeti legitimacija od obične
in vojaške oblasti.

Prisel je razglas, da se večijo nabo-
ri za črno vojske od leta 43-50. 0 H.
Smaru večijo se nabori 17. in 18. sept.

Od italijanske meje prihaja
dosti ranjenecov, veliko kupijo na
vli junaki, nič jim ne morejo
lahi, že dva meseca se paratuj zaleta-
pajo proti nam. Tu vedno se stiti:
Dalmatinci, Bošnjaki, Slovenci so
v prvi vrsti, ki z nepopisno trab-
kostjo stojijo trdnjo kakor jid in
prezadevajo ogromne izgube hi-
navskemu sodražniku. Tu se vidi
kaj so južni Slovani, katere so se
pred letom duj tirali o ječe kot

velicodajalec.

Hrib se smaja in zid
I prestoba Slovencev ne game.

28. julij

Moj fantek obhaja rojstni dan, pet
let je že star. Krojčarji so mu okra-
li nogo pri zaputku, smehljajočim
licem gledal je vse to. Ščén je moj
ožek, vesel in zdrav. Govori že cele
stapke, slovensko in tudi nemško.
Moje veselje je, moj up, moja kolažba.
Če so še tako resni dnevi, a v njegovih
bližini pozabim na vse, kaj on mi
je najlepše razvedrilo. Kako okrami
mi ga Bog, saj z njim je vsa moja
sreča.

Popoldne sem imel Komisijo k
Sv. Antonu. Kako sem se nekodaj rad
peljal tja, kako sem bil vesel, kako
smo prepevali z dr. Filipič in dr. Krajčev,
I danes; skoraj nerad sem šel. Saj
je vse drugače.

Videl sem Ljubo. Nekdaj čakaš čakaš

so postala bleda in suha in brazde,
se vidijo v obrazu. Koli se mi drugo bitje,
ne to, kakor nekdanj, ne gre mi misel
iz glave, da je lakoziona, govorjenje
in celo kretanje me potuje v tem.
Urpel sem bil napram njej; sedno bolj
spoznam, da bi ne bil nikdar srečen
in v sreči gineva vse to, kar je bilo
nekdanj idejalnega, čutim, da imam
pred seboj navadno žensko.

Hitel sem domu, tam čakal me
je moj fantek, zaklical je: atek in
bila sta srečna oba in pozabljen
je bil cel svet.

6 avgust

Ta dan spominja me na smrt mojega
očeta l. 1895. Če je minulo dvajset let,
našel je moj oče svoj mir, strohnelo so
že kosti, a spominu vedno živi. Vidim
se vedno pred seboj sui mili, atudi
stuo gi obrat kot očeta, dpubil me je
neizmerno, veselil se je, da bi videl
svob mojega ukaj žal ga ni ničakal,
kako bi bil srečen, če bi me videl v
tejslužbi kakor sem sedaj. Bila je
božja volja, da je prišlo drugače.

Ločivaj mirno duagioče, sprejel si
na onem svetu plačilo, hodlejen ti
bom vedno, da si me skubno in
stuoogo. oggofil, saj tako seru postal
to, kak sem sedaj. Haae, piá amúno!

7. august.

Rusi so pri meni! Seoo ne kot vojaki.
joči se vojaki, ampak delavci-
ujetniki. Pet jih je pod nadzorstvom
vojaka francosa Guinauer - sim-
patičnega duvajčana - Deutsch-
meister polka. Močni fantje
so, zdavnih lie in mladí. Pridno
ostijo mlakilci stroj in v kratkem
času opravili so tri sope sova v
žakle. Pri dobri hrani so seksualu
oživili, začeli so peti; njih peruni
dovijo otožno kakor sploh sloven-
sicea niso pravo Rusi, ampak iz
Poljskega. Karo je došla vest, da je
Varšava in poangosod padel; ko
so to vedeli ujetniki, so začeli ple-
sati in skakati in opili: živijo
Kavkija. Eden je rekel, bil je neki

Kovaci, polu burk, da je samo kapa
in bluzja ruska, a srce je poljsko. Ze-
lijo vsi njih, in kovacaj cakajo dve-
na, da pridejo domu, a z zeljo, da
ostanejo pod avstrijskim žeglom.
Ko so zvečer po dokončanem delu
odšli, so bili prav veselji in se pri-
jajno poslovili.

Neboje se človeku vrine misel, ali
ni mogoče ustanoviti institucije,
da bi se preprečila vojna in pre-
livanje krvi.

Vojna razbura vse narode, vplamu-
ti svet in sovraštvo, vse delo kulture
se vrine in se pozni rodovi kupijo na
kamrah puigapletih po vojni.

A kako blagodejen je mir, vse se
razvija, človek inna veselje do dela
in pokanje, da je krovna stvarjenja
in tako bi moralo tudi vedno
biti.

8 august

Mirpo mi piše, da je zdrav; klatisse
nekje po Galiciji. Dal sem ga za dva
krovači za 500k. Mo bi padel, ima
sajhati nekó uteko. Bog ga obvari,
da se vme cil in zdrav domu, ko
bo za nas vse najlepša zavarovalnica.

18 avgust.

Mirulo je leto druj! Pred letom druj
živeli smo tu v razburjenju, saj ni
mirul dan, da bi ne katerega Sloven-
cevo tirali v zapor. Vse to je sedaj mi-
rulo.

Bila je zopet slovesna cesarska ma-
ša. Lani sem si pač mislil, da mogoče
letos slavimo že mir, a vedno se še
bije ljud boji, a gledamo v lepšo bo-
stovnost, saj Bog dal je srečo našemu
orožju, našim krumam, in vedno
lepše zmage se nam naznačujejo.
Kako pa se je ta dan posebno slo-
vesno slavil kakor tudi je pred-
večer z razsvetljenjem okni, baklja-
do in mikrofonom in stem tudi
dan 18. avgusta zjutraj!

Svečano zadovolja je pri slav-
nostni naši naši cesarska
himna z govorbo v slovenskem
jeziku. Bila je ob enem manifesta-
cija slovenskega ljudstva, ki je po-
kazalo v nasprotju svojo volja-
nost do našega presvitlega oledarja
in pač sijajno dokazalo, kako podle

so bila sumničevja, da se nahajajo med tukajšnimi Slovenci osebe, ki bi bile izdajice. Nesumitno so se blaznivali sovražniki, čisti so prišli vsi napaj, njih nedolžnost se je sijajno dokazala.

Nemci so morali imeti svojo posebnost in to jih ravno znači in se vidi, kje je nestrepnost. Takratli so svojo mašo - nemško. Kupnik pa uže kadič jim je to doobil, dal je lakomščino oznamiti. Po slavostni maši ob osmih je maša ob pol desetih za solanje nemške sole!

Ili so nemško in tudi cesarsko himno, za kar jim je bilo največ. Udeležba ni bila posebno velika. Bilo je vse mirno, Slovenci so to prezirali in pozabljeno je vse! Mislili so si Bog ve kaj, s preziranjem se dosti več doseže.

Upajmo, da prihoduje leto slavino res prav srečno svetovni mir s srečno željo, da nam ostane naš presvitli vlada v tej moči kakor do sedaj, da umbo večer njegovega

življenja sladila moga nad vse mi
zaključili so svažitiki.

19 august

Dr Goršek je prišel na dopust. Postal
je nadparožnik. Ponosno koraka
po tugu, večeraj bil je tudi pri slo-
vostni maši v sredi med nami
vradniki. Nemci gledajo v tla, saj
jih je strah, da so toliko kovalimo-
ti nje. Govoril sem z njim,
nepopisljiva vrditost govori iz nje,
sicer je pa tudi razumljivo, saj bil
je v preiskavi radi veleizdajstva.
Kupan solog gledal je v tla, ko je
šel Dr Goršek mimo nje. Povedal mi
je marsikaj, med drugim tudi to,
da so sedaj pa postopali prenaqleso
in potem spoznali, da se je zgodila
velika krivda Slovencem.

Povedal mi je tudi, da ve za
pravega tala, ki je slovil v njegovo
pisano; uganil sem - bila je to
njegova dekla. Marko. Srel sem

vedno sum na njo in nisem se
mogel otresti tega sumu. Bila pa je
le otrodja drugih, načinjali so tajni
elementi, da je iprišla to skrivno.
Da, podlost je neizmenjena, če se gre
za to, komu škodovati; a Bog je
pravičen in vse se kaznuje.

Poznam jih, ki so bili v stiki s
sem, letos jih ni več, po ječah so
pokakupeni zaradi nečistosti,
sativine; umrli so; v nočivnico
so jih stivali, a kpirnila uskega leta
kodijs mirno po tegu; pravica - res-
nica mora zmagati.

Vse me je bolelo, kar se je vse
sumnilo naš narod, bil sem je-
gan, ker nisem mogel verjeti, da bi
bil moj mili narod res takšen
izdajalec, bilo bi me sram, če bi
bilo res; a danes spoznam in
čisto je obzobje, Slovenci se je poka-
zal gostega in zato z vseljem
pozdravljam vsako novico, v ka-
keri se prizna pogumnost naših
slovenskih fantov, ki so vstali
v boju in tudi doma vedno
sojenu cesarju!

28/8 15

Dobil sem v roke kazensko zadevo, v kateri se imenuje sine priče Gusta Janežič, učiteljica pri sv. Benediktu. Zvedel sem, da je Koroška, doma iz Leš pri H. Jakobu v Rožni dolini iz ugodne slave Janežičev.

Dovabil sem jo kot pričo. Dobil sem pisno, da pride danes, ker na določeni dan nimam časa, ne pozna me sicer, ni vedela, da sem tu, pozna me je le po imenu „Reberški džaj“, kakor je to na Koroškem slivala.

Do zaslišanja pokramuljala sva v najini domovini. Našla mi je sosednike, ki jih dosti poznam, med njimi župana Kobensar, nelega slovenskega moša.

Pravila mi je o svoji uxosti, da je bila lani karano ob istem času zapeta zaradi sumu selizdale štiri dni; doznala se je njena popolna nedolžnost.

Navedeno je govorila o domovini; ozbujala sva spomin na

te in one drage rojake, ki so razpršeni po svetu. Spoznal sem, kako krepki in po domovini, kako jo ljubi.

Hodelo se mi je, kakor bi prišla dva pregrana skupaj, ki ne sta v domovino. Daleč sva od domovine, saj vema, da nam je zapušta, ker sva Slovenci; le spomin na nji mi je ostal in njej, v duhu sva v domovini, tam, kjer se sedaj naša velika fantje borijo proti zahodnemu sovražniku.

Lepo so slovenske gošice, a duh moj je v domovini, tam, kjer so sive gore, semni gospodri, veselo žuboreči študenti in svoj plavinski grob, tam na Reberci je moj dom - a žalost je ta raj - priključen sem tu, ni mi svojeno, delo vrti med ožbni rojaki in tako krepim zastavi; le oko se krepisce ožra proti istemu kraju, kjer sem bil nekdat tako srečen, v deželo mladostnih sanj, čiste sreče, kjer sem bil mlad de Kos, Reberški ožbej!

10 september.

Dne 4. septembra obiskal me je moj prijatelj - Koroški rojak - Dr. Krišej, okrajni sodnik v Gradcu. Obiskal me je pred kratkim leta 1908, ko sem bil še samec. Njemu imel še sedaj svojega doma, a naša sva tudi tako povsod gostoljubni in v sprejem.

Tokrat sprejel sem ga v svojem domu. Kselilo ga je, videti moje Kraljestvo. Hvalil me je za nebeški mir, ki vlada tukaj, za zdravi zrak in vse druge odobnosti.

Drugi dan šla sva čez žavoh, si ogledala notranje šupice vilo in njegove Krasne vinskih vinograde in se poprepičala v prostornem hrannu s kapljico pristnega Haverhčana, ki ga nam je dala gostoljubna gospa notarjeva sledeč vabilu, ki se bere že od daleč na Krasni hiši:

Če si prijatelj, potekaj, postoj,
Kupico vina spil boš z menoj.

Odtod šli smo v Cenulo, v Kraljestvo gospoda svetnika Dr. Krouvogel, Kausi smo bili povabljeni.

Gledali smo temne gozde, zelene trav-
nike zasejane z obilnimi sadjem, obču-
dovali skanoblane hraste, ki so prvi
naselbine pristne slovenske rodo-
vine, glede katere se še nabajajo v
rokah sedanjega lastnika listine,
glasom katerih je ta zemlja v posesti
že skoraj 400 let v eni rodbini.

Keselo so nam tekle ure, ob rujnem
vremenu smo se razpneli, moj prijatelj
bil je silno dobre volje, gospod svet-
nik hotel je, da nama jaz za danes
krono nos korosca odložiti.

Bili smo veseli - srečni!

Drugi dan, bilo je prijetno jesensko
vreme, krenila sva jo s St. Jurij! s
kaplanom, krajčevini heurkani
okroglo-rudečelično Pepiko vidno vse-
lega obraza in mimiki, ki se s svoji-
mi očmi gleda tako priučno-ogre-
vajoče, potovali smo čez hribe in
doline proti Sv. Jakobu v vinograd
gostilnove hiše Kraje.

Solnce je prijetno ogrevalo naš je-
ncej utrujene noge, ko smo stopali
skoz vinograde na najvišje mesto
v Slatincku, klopotci so klepetali

sojjo veselo pesem naznanjajo bližajo-
čo se srečanje, pred nami; za nami pa
so se razprostirali sami vinogradi
in med njimi krivček za krivčkom
bele hišice in vmes koččki gozda in
zelenih travnikov.

Pa pristva podoba slovenskih
goric. Pa lepe so, nepopisno lepe in
razume njih lepoto le tisti, ki živi
v njih. Tu ko sem tako gledal na
Krajski svet, sem ponosno govoril,
če - slovenska zemlja je to, ki nam
daje kurno vince in drugega obilo.
zato ljubimo to zemljo in jo spo-
vijmo in varujmo, da ostane
tudi vedno slovenska.

V Krajski svet vinčarji - slovenski
Fustulini so nam razjela slovenske
gorice - Perika in Lirika stregle
s sladkim vinom - zapeli smo
slovenske pesmi in naša duša
je vplamtelala v veselju - brezskrb-
nosti. Čutili smo se srečne med
kožicami zoper sami mlade, bili
smo veseli. Trčili smo s kupicami,
jih izpraznili in se podali domu.

Bili smo srečni, saj srečne videli smo
osi in kolo bi se sreče drugih ne veselil.
V srečni deklet se spi cel svet, obda-
jajih sanj in upanje na srečne
dvi - naj se jim izpolni vse te
sladke nade. Tu v njih veselju je
bilo tudi naše veselje, bili smo zo-
pet enkrat tako kakor v nekdanj ve-
selih, neskrbnih letih, srečni - veseli-
prusti oseh skrbi!

Tu taka zabava - nedolžna - oživi člo-
veka za ~~njgoj~~ truda polni poklic. Le
situosti tudi nam urad, subopano
je marsikdaj delo in človek bi ope-
šal. A spomin na take dni človeka
oživi in mu daje pogum, če, saj
pridejo zopet dnevi, ko je človek za
nekaj trenutkov brez skrbi. Ko ga
ne muči nobena stvarna bol.

Dne 7. septembra odšel je moj prija-
telj na koroško obiskat svoje prijatelje
in sorodnike. Šel bi rad z nami, a ne
morem - ^{ne morem} - veče me poklic - in ~~ne morem~~
^{posvet, samon bi rad} tam - saj tam govnijo topovi in se
bojujejo naši veliki fantje - a mi osta-
nimo tu, in delujemo vsak v svojem
poklicu za blago naše države, vsak

mora spolniti svojo dolžnost, eden na
bojnem polju, drugi pri izvrševanju
poslov, na katerih obstoji temelj drža-
ve, a vsi žrtovujemo radi svoje moči
ga našo domovino. Tu ko neka
gromenja topov ob koroski meji,
kibel bom tudi tja, da se veselim
s kistimi, ki so pucnagali našega
verolovnega sovražnika in slavi-
mo dan zmage nad sovragi, ki se
ne bodo upali več stopiti svoje
roke po našem korosam.

Tako je odšel moj prijatelj, ozel je ve-
sele spominne seboj, jaz pa sem zopet
sam v svojem kraljestvu, srečen
zadovoljen.

13. september.

Do solcu dežje pride! To velja tudi
zame. Veseli dnevi so minuli, še so govedli
glavoi veselih pesnij po glavoi, ko vidim
mojega snička - mojega edinega snua
bžeka - bolnega. Zopet v glem! Strah
me je prevzel, ko se spominim
sвих mojih začetkom meseca prošnja
1914.

Zdravnik Dr. Tiplič me kolaja, da mi nevar-
no, a moja duša trepeče. Edino, kar
imam na socku, moje najblajše
bitje, biser mojega življenja je o
nevarnosti. Ljubim ga, ljubim zato,
ker je on ožrok, da sem krenil drugo
pot; upem sem vse žrtvoval, vse
dal; in naj bi ga zdaj zgubil. O, ne,
mili, ne modri Bog, ne stori mi
tega. Mogoče sem grešil, mogoče
mansi kateno mojih računaj mi
bilo prav, a odpusti v veliki Tvoji
dobroti, prosim Te, obrani mi
edino, kar imam na socku.

Saj ti, dragi Ožek, si ona več, ki me
veže, ki mi daje veselje do življenja,
do dela, do vsega!

Sedel sem ob tvoji posteljici, in
tudi žena je bila poleg, poteka oba
žalostna. Razvonilo je zdravo Marijo
nilo donel je zvon, zamislil sem
se globoko, in držeč tvoje nežne ročke
sva molila oba - za te, moj sinček!
Tu srec mi je prešinila misel, ne
obupaj, ampak gauvaj. Tu oklenil

si se me, stisnil k sebi in rekel: atek,
pridi sem. Da, dete, kako rad, nobena
sila me ne loči od tebe, saj ti in jaz
sua svo telo, brez tebe - in vice mene,
kaspaučkal si, težko sicer soplješ,
a upanje so mi dali, da ozdravis! O
čuvaj nad teboj, mili Bog, usliši
me, obrni mi svoj biser!

16. september

Črni oblaki skrbij so se razpršili, prisija-
lo je zopet glavo solnce upanja, veselja -
moj srček je preстал o so nevarnost,
že se mu zopet vrača zdrave, lica postajajo
bolj rdeča in iz očij mu sije žlaht-
nost. Težek kamen se mi je odvalil od
srca, saj težki so bili trenutki; bilo mi
je, kakor bi ose moral izgubiti, okoli
mene bilo je vse mrtvo.

Prifetno sipe jesensko solnce skoz
okno, sedim s svojo ženo ob postelji
mojega dragega očka, ki veselo kram-
lja. Solnce vplelo je slovo in zopet poje
zvonu in ogrinja zdravo kramljanje.
Kako se mi širijo prsa, kako srčno

sem hvalečen Kerkovinu, da mi je
svačoud moje najdražje bitje. Šle-
nil sem roke in v tihí molitvi izre-
kel zahvalo, da mi ni odlojko to, kar
ljubim iz dnu srca. Nad teboj pa, dra-
gi sinček naj čuva božja loka, ki se naj
vodi in ohrani tudi meni, ki te tako
ljubim.

Sladko si zapravljal, mimu se do-
gaj svoje prsi, naj bi bilo tvoje srce
preprosto Kerkovinu življenju. Kaj
pa zopet živim, veseli me delo in pri-
delu mi obhajajo misli na mojega očeta,
Kerkovinu je povsem vse moje delovanje
smotek mojega življenja - mi in
seca!

18 september

Včeraj in danes je bilo prebiranje
čisto ozračje od 43-50 let. Proti dan
prihodkali so celo z godbo v trg. Bilo
je dosti moških, tudi potepnih voli-
ko, doo Kerkovinu, čez zoo. V obče je bilo
mimu, le tu in tam je kdo zavrtel,
a resnost se je vsakemu brala iz ob-
naza, saj večinoma so vsi gospodar-
ji in skrbni pride na misel,
kako bo z družino in gospo-

darstvom. A obupanja nisi videl
nikjer. slival si klice: Živijo dostrija,
le naprej na Italijana.

Postalo je vse milino, izbrani in
nepotujeni, vsi so šli dom, saj neni
so časi.

20 september

Kmel sem inventuro v srednjem Gas-
teraju. Bil je krasen dan, prijeto je sija-
lo solnce in ogrevalo s svojimi blagodej-
nimi žarki vinske gorice, ker se že boga-
to obloženo grozdje prijazno smeji in
srba zlato žarke solnce, da bo njegov
sok sladak in razveseljeval pridne
ga delavca.

Od Sv. Jurja zadonel je veliki zvon,
veličastno se razlega njegov glas po
lepi dolini, nekonečno privabljuje
njegov odmev, v srce segajo, tako
poln in melodičen. Nehote se človek
odkrije in hvali Nesmogčnega, saj
ta glas doigra človeka za ta trenutek
nad zemljo v lepe, neposejne kraje,
kamor je naše krepenenje, ker biva
večina sreča!

Prav dobro volje sem bil, ko sem ubral
korako proti prijazni vasici, katere patron
je magovalec nad zmagajem - sv. Jurij.
Prijatelj Lojzek Kraunsič povabil me je
v župnišče, kjer sem našel župnika
samostana pri sv. Trojici, p. Benvenuta
Winkler in pater fruktencija. Župnik
je simpatičen, izobražen mož, zelo naro-
den. On in pater Dušej sta začela v Trojici
prav živo in uspešno delovanje, usta-
novila bralno društvo ter sploh zalegi
štajercijancev delala mnogo nepravilik
in jim mešala njih spletkanije. A od
lastnih kolegov našel se je izdajalec,
ki je simpatiziral z župnikom Jerodi-
mandom Golob in njegovimi pristal-
ci, poročalo se je to vse o neji drugi
luči na višje mesto, žal, da se je tam
poslušal le en glas in posledica
je bila, da sta bila župnik Winkler
in p. Dušej prestavljeni. To je bridka
izguba za slovenski živelj v susjiški
župniji in mnogo je nez, kar je nekdo
poslavljajou se župnik Winkler, da
je uspešno delovanje padlo za deset
let nazaj.

Žalostno je pač, da tudi tam, kjer bi
inela najti pravica v prvi vrsti prosti,

ostane pred vratmi, med tem ko de-
municipizirano trumfira. Tu kako
se daje Slovencem tudi sol te stra-
nibca, kjer bi se moral najbolj ščititi
ta narod, ki je včeraj, pobožen in
sedaj zasluži, da se obravi tako in
da ne pride med njega hudo seme-
nemiškarstvo, ki ga tukaj v toliki
meri seje Šajker.

K Lojze Komarova se pogledala K
kojicam slovenskih gozic v gostoljubno
Krajevno gostilno, K Mirniko in Be-
piki. Le ta dobila je od mojega pri-
jatelja D. Kušej v spomin na njegovo
bivanje pred 14 dnevi v teh lepoh
goricah pesnico naslovljeno "Bepiki".
Vedno je, da jo objavim in češče
mogoče pogin; saj tudi zame je
prijeten spomin. Glas se pa:

V goricah sem hodil
Tu vino sem pil,
Sem Bepiko videl,
Ves ginen sem bil.

Nje pesem ni vedno
V ušesih zveni,
Kakaj sem spoznal Te
Dj' deklica Ti.

In vendar je Bogu
Hvaležno srce,
Ki vstvaril je v Tebi
Prekrasno dekle.

Kjer koli mi ločiš,
Prepevaj sladko,
Kaj srečo obsipa
Te jasno nebo.

Liberk, 11/9 15.

Tako minul je dan, bil sem enkrat zopet
sreel, prav srečen, saj misel, da je moj
fantek doma zdrav, mi je dala novo
moč do življenja. In ko sem prišel do
m, pozdravil me je že od daleč. Njega-
va manika vedela mi je povedati,
da je čez dan sedel pri oknu pra-
šal: Kje pa prav za prav falotira - atk.
objel me je srčno, praviti sem mu
moral vse in bil sem ob njegovi stru-
ni sam otkok. Tu mislil sem si,
kakšno resnično je, kak pravi pesnik:

O selig, o selig,

Ein kind noch zu sein!

Minul je dan, v sanjah hodil sem
po solučnih goricah in bil srečen!
Pozabljeno je marsikaj, čas celi vse
kane!

21 september

h. katevoja dan. Spominja me živo na
preblagega komendatorja Mateja Ser-
vicy, katerega ime je zapisano z
zlatimi črkami v zgodovinski koroških
rodoljubov. Tam gor v veličastni komen-
di na Reberci bival je on, duša narod-
nega življenja, kako je bilo tedaj vse
službače, kako navdušeno. Koliko lepih
mi sem preživel v njegovem gradu,
koliko se navdušil za mili moj rod,
spomin na njega mi ostane vedno.
Spavaj mirno, dragi Matej; svoj duh
diva nad nami, glej to so do mori-
no, sovražnik hoi odnesi; jo odku-
jiti, a mi stojimo trdno in vem,
če bi bil še med nami; rekel bi,
z bistrim, blestečim očesom: Proč
od naše zemlje, tu je naš svet. Tu
kako mora ljudi ostati; nihče ne
smo oskumniti to zemljo in naj
se očeno glasi na tem mestu
slovenska govorica, slovenska
pesem, ki si jo soliko ljubil. Spa-
vaj mirno - na svidenje nad
zvezdami!

22 september

Nolan frau Štupica je oproščen črnosoj
ne službe za nedoločeni čas. Mečeni se je
vrnil dolim, priroščim um to iz
srca.

odročniški kandidati fraujš Lovrec
in daokar Ljudevit Ryzienuski sta se
sporekla v gostilni. Tled tega je na-
gajal daokar Lovrecu pri izgovitai
neke hranilne kujižice, ker ni hotel
osebu pusti po rijo. Tled tega puhoj-
ba, ker daokar tedaj, ko je Lovrec prišel
v urad, ni še bil tam; ima naukei
navado, da jo maha še le ob pol dese-
tih v uradz zarudelim obrazem, ma-
meuje, da je kakor navadno, še dolgo
v noč do igal glaj s soojim stalnim
izrekom: Noč oaris!

Tled tega veliko razburjenje. Reči
moram, da ne črtim rad koga, a
daokar mi je skrajno nesimpa-
ticen, ker je nadu, in brezobziren
proti Slovencem, ki stremi edino
za tem, da bi pravice slovenskega
naroda puji ko mogoče zatel. Tu
ta človek pravi, da je patrijot. Da, neki
narodu, od katerega takorekno živi;

šuntati, posredovati po kričmah čez
polnoč in kričati: Heil, hoditi davno
čez vro v vrad z zabuhlim obrazom,
in tam kavzati nad slovenskim
ljudstvom in nad vsem, kar je
slovensko, to pa ni sisti patušjosti-
zru, ki se zakleva od pravega drgav-
janca. Kalostna majka, ki nosi kake
sivovoz. 'Podom, je Poljak - zdaj je: Hindisch-
Bühler-Deutsche.'

3. oktober 1915

Župniška nedelja. Spominja me
na lepe dni, ko sem bil še avskultant
v Celovcu. Najte opisem, kar sem prej
opustil, ker je tudi s sedanjim ca-
som v zvezi.

Na župniško nedeljo ¹⁹⁰⁴ jutraj je bilo,
ko smo napravili iz Celovca izlet in
sicer do Krišej, karolinik Dobrovc in se-
danja moja nevesta Frida. Podali smo
se na Sv. Krištof. Malo dolga se mi je
zdelo pot in težka, kajti dan prej smo
kolondirali pri novo nameščenem
komendatorju Peterk. Tled tega sem
dobil marsikateri ueljub pogled od
fride. Došli smo na sveto mesto, lakko
nam je postalo sree, bili smo kakor

preročeni.

Tam pred podobo nebeške, čudotvorne matere vstopili smo se vsak v svojo pre-mišljevanje in izvirale so iz naših src želja, za katerih izpolnitve smo na tem mestu iskreno prosili.

Tu poklajajeci šli smo na puosto.

Kašli smo veselo družbo, katifa svet bil je tedaj na Visarjih nastavljen kot kaplan. Zvečer prepevali smo veselo pesmi in hitro nam je minul čas.

Drugi dan smo se sprehajali po vrb-
vih, občudovali lepi plavinski kraj
in prepevali pesmi, med njimi
tudi: odkod si dekle ti doma.

Priznamo so nas pozdravljale gore,
od juga dišijo lovec, na katerem sem
že leta 1903 legel plavike, Vis, Montaj
in vse druge visoke, sive gore.

Poslovili smo se od svetišča, se
še enkrat priporočili mili materi
za varstvo in srečo in veselega
sreča smo korakali v dolino.

Bili smo pravo srečni.

Videl sem še enkrat Visarje, 15/10 1913,
ko sem se vozil v Pontafel, oddaleč
pozdravljala me je ljubka cerkva,

Kakor bi me vabila: Pridi tu sem gor,
tu najdeš mir in srečo. Kjerila mi
je ljubka cerkvaica, gledal sem jo rad,
raj večjejo me na njo ljubki spominu.

Tu sedaj! Tam, kjer se je zbirala
pobožna množica iz vseh krajev
saceta, tam je vojno življenje. Iz vo-
ražne dežele vsipajo se granate
in šrapneli. Kjerila je mirno pre-
bivalstvo, tam, kjer je pastirček
mirno pasel svojo čredo, in kjer je
gosu iz hriba oznanjal ljudem
mir, tam vlada smrt, tam se vsi-
pa sovražstvo iz dežele verolomni-
kov. Razpršili so streli vse hiše in
še cerkvi niso zapuščali.

Opustošeno je sacešče, žalostno
sternijo ožgani židovi proti nebu
kot večna puca obsojanja vrednega
dejanja lahov. Kličjo na našecanec,
opbudili so o sreči vrlin naših bo-
jevnikov neizprosni srd, da se bodo
še ljubejše bojevali proti sovražniku
in ga uničili. Tu zopet bo nastal
nov kraj, zopet bo potovala verna
množica, na visoki hrib in zopet
bo klical gosu in oznanjal bo

zopet daleč naskoq - mir.

6 oktobra

Po večernem deževnem vremenu nastopilo je prijetno. Bilo je mirno, niti list na drevoju se ni zganil. Bil sem v sadovosovniku in obiral jabolka. Naenkrat slišim kakor grom - pogledam - nevitke mi od nikoder prihajajo. Zopet grom, kvatko, vošlo, prihajajo iz velike daljave. Mislil sem, da se motim, a tudi moja sestra, sosed žijko so slišali isto. Finilo mi je v glavo, zdelo se mi je seve skoraj neverjetno, da je to pokanje sopro ob koroviko - laško meji. Ko sem to pravil ljudem, niso hoteli prav verjeti, a bil sem ozmerinjen. Taje pri maniboru niso moge biti, kajti pokalo je neprenehoma od opoldne do večera. Nekaj dni prej je čital sem v časnikih, da so slišali v isti črti kakor ~~se~~ jaz gromenje kopov, ki je prihajalo iz laškega bojišča. Tedaj se nisem motil. Slutil sem pravo - nekakna groza me je obšla, ko sem slišal pravo kvat - pesem na bojnem polju - pesem k smrti.

18 oktober.

Dejansko vreme je bilo zunan in tako sem sedel v sobi ter brskal med različnimi spisi. Naenkrat najdem pesnico. Gledam, čitam in se nasmejem. Spominja me na lepe čase, ko sem bil še v Celovcu v službi. Porabil sem prosti čas in pokitel od svoje vojstne dani na visoki obiri. Da sem bil vesel, se razume, saj le na planini je pravo veselje doma. Kakšen vžitek! V nedeljo zjutraj visoko gori sede pri bistrem studencu gledaš proti sinjemu oboku, kjer se mogoče tu in tam podi kak oblacik igrajo se z vetrom, skoli tebe pa nebeški mir, le v daljavi slišiš zvonjenje, ki prihaja iz doline od cerkva in se opominja, da ljudstvo časti sojega svatnika. Poleg tebe pa žubori bistri studence in si uodi novih močij, po zeleni trati pa rasejo bujno petke rožice in kažejo svo lepoto narave. Sli mi to trenutek, v katerem ozkljues: Tu je mir, tu je veselje! Tu tako sem komal tudi jaz

dostikrat na vrh sivega običja in s poe-
tičnem razpoloženju skoval mausika-
sko pesnico v čast visokemu običju.
Mo tako nekoga krasnega dne listam
po knjigi, najdem nasukrat pesem
naslovljeno meni. Gledam pod-
pis, kdo je bil kakor dr. Gornišek.
Dazveselil sem se srčno; naj sledi
se pesem:

Spomin dr. Flammig!

Prebranten tam praviš
v Celovcu sedi,
Postavo pogurata,
Da para mu ni.

Al nekaj pa vendar
Flammig ne ve,
Da ljubiti moja,
Mož vendar ne sme.

Tak grodo ljubezen
Mož v srcu goji
Običja su ljubi,
Objeti želi.

Tri vsakem vrenemu
su k ujemu beži,
ga boža in tiplje,
da sree skipi.

Preljubi Flaunig
odpri tvoje oči,
glej plešasti stance
su za te ja ni.

Glej, eno koroških
Tak krasnih deklet,
Te v pote poštere.
Privede naj spes.

Leta 1900 bil sem zadujo kral na Obirju.
Še tudi tedaj sem skoval pesurico, mo-
kebiti v slovo za vedno.

Tedaj ni več nebeski min tam,
saj mati mi piše, da sliši grose
topov in koliko boljše na visokigori.
Tako se spreminja vse! Minejo leta,
mine mladost, se v duhu gledam
se mili domači kraj, ki sem se v
nekih letih gledal vsak dan!
Od vsega ostal mi je le - spomin!

19 oktober

Gopet je jasen jesenski dan. Sedim v
ortu in se ogrevam v objemu svetlih
solnčnih žarkov, ki se vsipajo v obil-
ni meri iz jasnega neba. Pod mano
v dolini pojejo Rusi ujetniki stoje-
ne pesmi pri svojem delu, od da-
lee pa se sliši v enotnem glasilu
vokal, kakor grom. Znamerje je, da
se biva hud boj proti vsočloveškemu
lahu. Cele tui dni že gromijo kopo-
vi, neprehajna, večjih je slišati,
kakor vokal grom iz daljave, ko
so solve, ki se spuščajo na sov-
ražnika. Nehote spreleti me go-
za, saj strašno mora biti tam, saj
se se pri nas zemlja trese. Bog daj
našemu orožju moč, da prežene
sovražnika nazaj in da zasije
solnce - nikoli.

Na južnem bojišču so lepi oprehi.
odkar so tudi Bolgari napadli Sibe,
le-temu prede slabo, kmalu se bodo
naše čete združile z Bolgari; upanje
veselo nas napolnjuje, mnoga
magiba se na našo stran.

2 november

Se vedno se sliši grumenje topov od
južnega zapadnega bojišča. Vsak dan
z negotovostjo puščajo kije mo posušil.
So ugodna, a vendar se vsak neho-
te boji, da se vendar ne posreči
sovražniku proukati obrambo
čisto. Bog daj, da bi bila zmaga naša.

3 november

Bili so ponovni nabavi za letnike
1873 - 1877, 1891, 1895 in 1896. Od 140 čuo-
vojnikov bilo jih je pokujenih 79.
Sobirniki morajo 16. novembra
k vojakom.

4 november.

Mirko mi piše, da je odšel iz ožhod-
ne Galicije na italijansko bojišče.
Bog ga obrani, saj nevarnost je
velika.

Draginja je že neznosna, vse pos-
kakujejo od danes do jutri. Polja sta-
la so večinoma neobdelana, ker je

v jeseni neprenehoma dejevato in je pri-
manjkovalo že ljudij. Velika teža je, ki
jo moramo prenašati, upajmo, da nas
ne potlači. Kot načelnik gospodarskega
pomozjnega urada imam priliko opa-
zovati kako hupevijo ljudje, da bi
zopet prišli gospodari, sinovi domov,
ker gospodarsko preči razpadati, ker
vsako delo more se izvršiti le površno.

5 november

Obiskala me je ljuba v uradu. Prišla je s
potovanja iz Češkega, Dunaja, Budimpešte.
Četudi so se zadnjokrat hladno poslo-
vila, tako je bil zdaj kakor vse pozab-
ljeno. Kdla se je ljubeznjivo, vedela pripo-
vedovati tako nedolžno, da bi človek
res mislil, da ni nobene prevare. Bil
sem presenečen, vsemu bilo mi je za trenu-
tek kakor nekda, ko sem ljubil iskreno,
nedolžno, idejalu. In misel, da me mogre
zopet vana, me je stuznila, ostal sem
hladen. Poslovila se je sprijajicim, va-
becim smebljajem, ja trenutek so se
otopile moje oči v ujevo, mi zgnila
je, bil sem nekoliko ognenijer,
sajhana, ki je težko zaclila, le hitro

zopet Krvasi. Uganka mi je to bitje in
premišljujem sem in tja; se udajam
misl, da je res tako kakor jo slika
dr. Kraigher v svojem „Konvulor
skroba“ pod imenom Milice in
vendar so zopet kretniki, ko gledam
stiskim očesu kakor nekda; ko
sem imel pred seboj le odkritosrčno,
nesebično bitje. Bil sem vedno opti-
mist, naj bi se ne varal. Radoveden
sem, ali to uganka nešim prav!

13 november

Nadučiteljeva žena Ana Kopic dala
se je v svoji razbujenosti sled anstacije
njenegega moža zapeljati, da je pred-
baciuala proti neki ženski svoj-
nikom ženske in klej tukajšne po-
staje zaničljive lastnosti. Pri to za-
devenem posredovanju razpalila
je strahovostna francosa ženske, sliš-
česar se je umišalaal tudi nad-
učitelj Jakob Kopic in mu rekel,
da je svojnik ženske prej razgledil
da bode njega odvedel o zapor.

juenoavana sta bila obtožena pre-
stopka po § 312 K.z. Mužno mi je bilo
soditi čez osebi, s katerimi smo
bili v prijaznem razmerju in ki
so moji neposredni sosede. Kot
sodnik inel sem storiti svojo dolž-
nost, prepiral sem se, da sta kuiva
in prisodil obema devanmo kapu
primerno kuniudi. Kakou je bilo spoz-
nati, od nobene strani ne bo pri-
ziva. Kaniunio je pri tem, da je
nadvčitelj kopii po priči Janežu
Dop dokazal, da je orožnik juve
restisto nedeljo 16/8 1914 zjutraj
na trgu skupini poslušaleco
pualil, da bodo ~~testi~~ dan odved-
li nadvčitelja v zapora.

Vem, da me mogoče ta ali oii Ho-
rencev ne bo posebno prijazno po-
gledal, in sem to tudi že zapazil.
A meni je to vse eno, moj poklic
mi je nad vse, prost moram biti
njemu in strogo izvrševati vse
dolžnosti. Lree ne sme biti dostop-
no čustvovanju, gre se za objektiv-
no pravico, stan sodnika je in mora
biti tak, da mu nihče ne sme in
ne more predvaciati pristavnosti.

16 november

V kazenski zadevi proti Jakobu in Anu Kopic se je obojestransko nagramil prijav. Meni je jako ljubo, da pride moja sodba dalje med svet, da ima tudi druga inštanca priloznost presojevati celo zadevo. Zame ostane geslo, da se drugim doma in ne zahajam v družbo, kajti gotovo je nepriljubo, sedeti danes v družbi tovarništv, čez katere moraj jutro mogoče je soditi. Najsi misli ta ali oni, kak hoče, zame ostane ta desiga in mislim, da imam prav. Doma imam svoj mir in ne prideu v položaj, da bi si moral mogoče predbacivati, da sem pri presojevanju kakke zadeve se nagibal bolj na stran čustva, vajuja kakor na stran objektivne pravice. —

Danes odšli so oni črnovojnik, ki so bili od letnika 1875. 1876. 1877. 1895, pri ponovnem puviranju potujeni, odšli k vojakom.

Od italijanske meje sliši se se vedno grmeče topov, ne da mihi prokleti lah, na vsak način hoče zasesti Gorico, a Bog je z nami in sva z njim

odnesel bo Kravače glavo.

Od vojske ne čutimo dosti, hvala Bogu, samo vojaki se vozijo tu skoz, ki peljajo serbo in slavo puoti Plužu. Muzlo je je, saj pavel je prvi sreč. So pač rešeni naši vojaki, zato mo-
ramo stouiti ose, da jim olajšamo bivanje na bojišču polju, upajmo, da je to zadnja zima, v kateri se raz-
saja vojna.

18 november

Lo trenutki v človeškem življenju, ko je sila spominov močnejša kakor navadno in se sooje misli mudijo pri spominih na nekdanje, snečine duš dalje kakor si človek sam želi. Sanjalo se mi je ofridi. Videl sem jo blede pred soboj, govorila je prijazno, ljubegrijivo, če tudi sem ve-
del, da je med nama ose končano.

Stisnila mi je v slovo preevito roko in bilo mi je, kakor bi rekla, ose je po-
zabljeno, wa si tako kakor nekdanj. Sanje mi ne grejo iz glave. Dostikrat se je spominim, dostikrat mi stopi njen mili obraz pred oči, dostikrat

poiščem njeno podobo, katero skrbno
hranim, in se odspim v njen obraz.
Kačutiin bol v sojem sren, saj vem,
da je upala in se veselila zakonske
sreče, a se je varala. A prepozno je, kar
sem zakrivil, moram minno prena-
šati, saj so trenutki, ko dosti kupim.
Sam sem enkrat imel resno voljo, jo po-
ročiti, saj ljubil sem jo neskončno,
in jo tudi vedno bom. A bil sem
prezlah, v dobru za bodočnost, asi-
gurano tudi o materijelnem oziru
in ker se momentano nisem mogel
ozkežati čustev, ki bi ne smeli preo-
zeti moje srce, sem storil ta korak
in vcepil dobru v srce fride. Njen
brat je ta ogenj uvel, ne bi ozplam-
tel, vse bi bilo dobro, a on je popr-
čil, da je bila kajdaka padnja vez,
in tako sem bil potisnjen na novo
pot in ne menim se za svojo usodo,
udal v ose, kakor je račun prišlo.
ostal mi je le spomin, četudi je bidek
in rad bi, da bi ose ne bilo, saj ne bi rad,
da bi me moglo kolo pueklinajal, bil
sem žrtvo slučajja, zato pa moram

svojo krevdo mirno pucnavašati. Ne
ve se, zakaj je moralo tako priti, mis-
lim, da bi bil srečen; če pa mi sreča
ni bila namenjena, moram ravnó
trpeti in le v sanjah gledam to, kar
bi me delalo srečnega. Če svo željo še
imam, še enkrat ji gledati v oči in izve-
diti iz ujenih ust, da mi je odpustiti,
potem najde mir moje srce, potem
mi ob spominih na tiste dni ne
bo več težko srce.

21 november

Obiskal sem svojega brata Mirko, ki je
obolet in leži v bolnišnici na Pljuju. Do
celega leta videla sva se zopet. Konež
je dosti preostal, saj bil je skoro vedno
na fronti proti Rusim. Dostikrat je
gledal smrti v obraz, dostikrat bil je
v skrajni nevarnosti. Bila je volja božja,
da je ostal zdrav. Na potu na italijansko
ko bojišče je zbolel, bog ve, mogoče je
sudi pri tem prevednost božja.
Ljub mi je moj brat, saj konec nimam svo-
jega stalnega doma, kot najmlajši od
nas se mora truditi po svetu in se
boriti za svoj obstanek. Daj Bog, da ga

obvarje vseh nadlog in mi dodeli srečo.
Ločila so se, le težko mi je bilo sloo,
saj je vendar tako negotovo, kaj pri-
nese bodočnost; obožujem srecem
peljal sem se domu, imel sem le
eno željo, da bi prišel kralu mir
in bi bili vsi skupaj v veselim
krogu in se veselili bodočnosti!

6 december

Prišlo je od vojaške oblasti poselje,
da je nakameno poročati, kedo je od
poklicnih uradnikov nepoklicen
v službi. Vidi se tedaj, da bo šlo vse
do zadnjega. Dripnavljen sem na to,
saj vem, da bo prišlo do tega. Tudi
mi moramo žrtvovati kri in žolčnice
za domovino. Obožue misli me le
navdajo, če se spomnim na mojega
sinčka, ki zvečen ljubko sedi poleg
mene in me prša: atek, kaj na
delaš? Konec, ti ne veš, kaj kapi kaj
oče pri misli na ločitev od tebe,
ke ti prenašal, samo ločitev od mo-
jega sina se bojim. Karuj naju Bog!

57
7 december

Dau za dva dni dohajajo poročila o padlih junakih. Iz našega tuga jih je že dosti našlo smrt. Fridi sin Johane Sarwitz, kinec je umrl. Nekdaj pomorna ženska, ki je preživela mojo ženo, odkani je z menoj poročena, jo potula. Tako se moje reči:

Mingmuist nos du götten brida
dababub ingamipka fawida
murd kimur jadoppku zitel.

Človeka ne veseli nobeno delo, v uadu mehaničnu delam naprej, veselil sem se večih, da bom po uadu stovil to in owo, ne brigam se sedaj za radonosnik, za nič, saj vedno me muči misel, še ni konca, še ni mira. Kako hupenijo ljudje po miru; sudiu se le, da pišejo listi o drugih dužavah, da si želijo miru, o sudi mi, le nihče se ne upa tega reči. Daj vsega možgčni sredstvo, da se najde pot sporazumljaja, saj težko je že postalo breme.

24 december

Božični večer! Ko sem laini stal pri božičnem drevesu, sem pa upal, da bo drugo leto o tem času nič. I zopet stojim tu, a vse je tako kakor prej, o minih niti sluh. Brez vsakega čuta sem bil, veselil se nisem danov, edino veselje imel je moj otrok, ki še ne ve, kaj tje psoč; pač srečna mladost.

30/12

Obiskal me je Licko. Je rekonoalec v Thalberg pri Dechantkirchen. Bled je še in slaboten, saj zadnja bolezen ga je hudo zmutila. Kdel mi je povedati o vojih v Galiciji, ker je bil od februarja do oktobra. Misogmat bil je v srčni nevarnosti, a vendar ga je čuvala Božja roka. Kosmo mi veselo sedeli v H. juji, je on bil v najhujšem ogroju in izvrgale so okoli njega krogle in udarjale granate in se razprokali šrapneli.

1 januar 1916

Kooletto! Kaloriso je. novega veselja,
vsečila so hladna, brez veselja, vseh
priponu, da bi bil mihi. Kaj sem
sam popolnoma brezinteru, veselji
me ni, kaj negotova je bodočnost.
Dopoludne šli smo v H. pu. Miško se
je veselil, in smejal, kaj kotuoloz
puo vodlak bil je skrajno dobro raz-
položen in prepoved s svojim da-
som kakor še nikoli. Težkega vna
šel sem domu, kaj ločiti sem se
moral od Miškota, ki je drugi dan
zodaj odšel. Segel sem mu v roko,
ga poprijal in poljubil, solzicim
očesu sem odšel. Taj je slovo tako
reko, ker mihi ne ve, kaj priose
bodočnost, kaj ga imam, ker je
tako mihi, resen, ljub fant, naj-
mlajši je, roje, ki se nosa boiti za
svoj obstanek in sedaj prestatiko-
liko nevarnosti. Cwaj ga verno-
govni in upam, da mihi v upega
matere na kousi kem ne bo zavre-
žena - obrani nam ga vsem mihi Bog.

3 januar

Sniel sem inventuro pri Sv. Barbari. Prijeten dan je bil, kakor je sploh vreme jako ugodno, ki robenega snega, po polju orjejo in vlačijo, kajti jesevi je bilo deževno in tako dve hektarji polja ni bilo obdelanega. Po travnikih cvetejo že krobentice (*Trinula acaulis*) in po gozdovih *Daphne mezereum* (Seidelbast) gotovo značilno, tudi *Galanthus nivalis* je na novo leto pojavil prvi letošnjega leta.

Sodno invari dosti opraviča, kajti takvime se množijo, ljudem primankuje živeča; sled tega se mora biti bolj skrbno izveščevati red. Dosti je še sumljivih oseb, ki niso pri vojakih in ki so skrajno nevarni tudi lastnici.

21 januar

Dve iz januarja odšli so črnosojni-ki leta 1870. 1871.; danes pa so šli vsi drugi o starosti 47-50 let. Ob enem prišel je razglas, da morajo vsi ob-

činski predstavnik ter suksaaleik
naboru dne 24. januarja, ker so do
sedaj še bili opuščeni.

Tudi pri nas v uradih je uvedeno
natanko poročevanje, kar bi mo-
glo ne bil poseben. Bleja se čas, ko
bo gotovo moral zadnji, ki je potujen
za vojaka; nagiba se h koncu in tve-
ba je vse sile napoti, da bo konci-
na zmaga naša.

Črna gora se je že udala, hud
boj je bil za glavno postojanko, a
kar sodbu gisnuta ali za neoprejetno,
lovčen je nas, in steno je bila us-
da črnogorcev zaprečena. Sedaj
se vršijo mirovna pogajanja in
z Baumbach biserki:

und drum firs man firsdu blafu
und naif du firsdu firsdu mit sigrun
firsdu digne; ma tod nur, das
nur tot.

Živimo v dobi razburjenja, vsak
dan nam prinese različne novice,
veselje, žalost; živeči so že vsi napeti,
časih je, da bi mislil, da se ti mora
zmerati; zato sem se k svojemu sinu
ku in če me on pogleda, najdem zopet
svoj mir - Bog te čuva, Ti angolj miru!

4. februar

Od italijanskega bojišča slišijo se še vedno topovi, sedaj bolj tiho, drugo-krat zopet močno. Navadil sem se že nato, saj sem prepričan, da vero- lovnii Taljan, kakor ga tu v slovenskih gozicah navadno imenujemo, nikdar ne bo prišel v dežele, neod- rešene. Ka pogum naših bojnih čet značilna je pesem, ki jo je priob- čil Mir v št. 5, dne 4. februarja 1916 in katero je zložil korošec iz St. Jakob v Rožu, Anton Miklavčič.

Luna sije, kladoo bije,
Trudne, pozne ure že,
Tu pred nami lahki zbrani
Ki nam spati ne pustite.

Kukaj pridi, da se vidi,
Kje da glodej te drži;
Le prikaži, ropar vražji,
Če kaj korajže imaš ti.

K njim poglejte in povejte,
Kjezde, kaj počne Taljan?
Če me skuša grešna duša,
Da bi Anton bil pognan.

Ki ste krivi, bojažljivi
Khaljavi, če ne spim;
Semi bi radi, po navadi
Da nazaj vas zapodim.

Mal' se vzdigni, z roko migui,
Če nameni mas senkaj prit;
Ura bife, lah se skrije,
Kaj bom moral ga podit.

Če pa spava, tolpa njava,
Bog prav lahko noč ji daj,
Če mogiče v vas prit' hoče -
Dobro - le poskusi naj.

To je pač zdrav humor, ki dela čast
našim slovenskim fantom in dok
ker bo ta sgreval njih seča, najbode
naša domovina mirna, in ta
humor in to navdušenje ne
zginje - nikdar.

8 februar

Bil sem pri Sv. Antonu v padovi umora
viničarja Franceza Bizjak, ki je bil umor-
jen 13/3 1909, a postal storilec neznan.
Videl sem ljubo. Čuden slučaj! Dve

15/3 1909 bil je tisti dan, ko sem jo spoznal,
danes sem zgodil, da se v kratkem
poroči. Gladno je bilo obnašanje
med nama, minula so leta, spre-
menilo se je marsikaj. Odpoljal sem
se, mislilo mi uhačale na moj
dom, kjer je moj srček doma in
se že beseli prihoda sojega atka.
človek postane reser; je pač že tako.

14 februar

Sv. Valentina dan! Spominja me ta
dan na komendatorja Valentina
Šumak. Bili smo zbrani v komen-
di ta dan leta 1904, ko sem vsto-
pil v Celovcu kratko prej kot prak-
tikant v službo. Veselje je pladalo v
mojem srcu, saj bil sem mlad
in odpirala se mi je bodočnost,
če tudi so me tule skrbi. Smejali
smo se, trčili na združje golosni-
ku, - bilo je zadnje kvas, saj je naj-
nika nato položili so blagega
narodnjaka v hladno gornilo. Naj
počiva v miru - okraju mi
vedno hvaležen spomin!

23 februar

Po lepih solnčičih dneh, ki so spominjali na bližajočo se pomlad, prišla je šele zima. Sneži, da je veselje in spomladanske svetle sončarje zopet pod belo odejo in čakajo na rešitelja - glavo solnce. Semičice in ščinkovci, ki so v vrtu prepevali spomladanske pesni, svoj friček, friček - in čin, člin - so postali mirni in semičica rado vedno gleda na okno in se oglašava s svojimi činjaka - činjana, kakor bi hotela reči, ali ne veš, da me zvepomagaj mi.

Tam na zahodu pa vedno gnui, navadili smo se že vsi nato, človek se pač vsemu privadi in najhujše zlo se mu zdi napadu je nekaj takega, ki pač mora biti. Vsaj človek vse prenese, ker up mu daje veselje, da se vse spremenili in tako smo v upanju srečni - vedno, in up človeka ne zapusti in upa, dokler ga ne objame hladni grob.

Tu tako upamo zopet, da pride pomlad in mogoče mir, saj laini imeli smo tudi tisti - up.

25 februar.

Šestoona vojska poročila je že marsikatoni preobrat in to moram reči tudi glede moje osebe, če bolj koničen ka pričevati. Nisi se namreč nikdar sam bil, odkar so se pojavili prvi znaki moške kreposti, hodil sem vedno k brivcu do zadnjega časa. A edini brivec v našem tugu, kuni bil je poklican k vojakom in tako sem ostal sam s svojo brado, ki sem jo vedno strahoma tipal, če ne bo usija. Tu postala je večja, a brivca mi bila kola loni, nabavil sem si britco in popoldne, ko me nihče ni motil, začel sem sisifovo delo. Počasno je šlo in strahoma sem vlekkel nož po gladkem licu, malo je puitela mudeča kri, nazadnje je še celo polje pogladil z ostro koso, se umil in bil sem svojimi uspehom zadovoljen, stopil sem nenadoma pred svojo ženo in smejala se je srečno. Tu tako je šestoona vojska poročila, da sem se začel sam - briti!

5. sušec

Kunaaj padajo snežinke, poulad
 še ne sme na dan, jaz pa sedim v
 svoji sobici, misli moje pa^{so} pri spo-
 minih na nekdanje^{dni}. Bila je prva
 poulad, ko sem bil v Celovcu, kako
 vesel, srečen. mlad sem bil, zaupno
 gledal bodočnosti v obraz. Tu lu-
 bil sem, ljubil tako nedolžno, ide-
 jalno - frido. Ljubezen bila je kakor
 rožica v pouladi v razpiku. Ko igra-
 joča na tihem sem šel prosti kolo-
 duoru, vrako vedelo, hitro odpele
 me je vlak in v Linciu asi čakalo,
 me je doje temno modrih oči
 fride - ni bila sva skupaj tako
 štiri leta. Pravič sem se vedno
 zvečen - srečen - sladko sanja-
 joč o ljubezni - bodočnosti, o
 srečnem zakonu! Nikom mislil
 na nesnost življenja, na težke
 boje za obstanek! Kidala sva si
 krasne gradove, a kje je temelj,
 nato misla mislila. A vendar
 sva upala, da ne more biti dru-
 gacé!

A prišlo je drugacé! Priznam,

da sem bil slab pri odporu proti dru-
gim oplivom, a vse bi bilo dobro,
če bi mi dal kdo pravi nasvet.
I bil sem sam in takal sem pot-
ne pomisleč kam me pivoede.
Tu pišlo je do razpisa - opisal sem
to je praj - omemim le, da bi bilo še
vse dobro, a opliv brata Albina
na fuido bil je pucelik in tako
mi je umaknila roko in bil
sem sam.

Težke boje sem kupel, dostikrat
mi je spouim nato grovil žolger
je. Plaval sem letos zadnji obrok,
pisal sem pisno Tuidi, da jo
spoštujem kljub temu; pušil
ludi za odgoosa, kaj naj storim
o pisni - novega odgoosa.
Ojel sem pisna, jih gledal od
začetka do konca - okuam il sem
dva, pisno z dne 1/9 1908, ki sem
ga sprejel po najnem zadnjem
slovesu dne 30/8 1908, in drugo, ki
sem ga sprejel na počitnicah
doma 3/8 1909, v katerem mi naj-
nam, da je zaroka pretegnana -

Pri tej priliki mi je pri srcu, ne ma-
nam več videti to, kar mi je bilo
nekdaj drago, saj ni ma sedaj več
pomenu. Tu tako sem ovičil
ose, ogrejuj jih je ovičil in blago-
dojna toplota razširila se je po
sobi - zunaj pa sneži in beli sneg
pokriva naravo, ki je upala na
pomlad - mislimo je pa so da-
leč v nekdanjih časih, ko sem
ljubil - upal in bil srečen - a
sedaj je prišlo ose drugo - veselje
je zagreujeno - upi so stusi - ostale
so mi bridke skušnje.

Tu steni je zaključen del zgodovine
o mojem življenju - začelo se je lepih
mladih letih - končalo, ko so mi
grom pretresa celi svet - ko mi proi-
šči lažje oznanjajo, da je minula
pomlad - minulo brezskrbno upanje
in da je nastala doba nesnega mi-
ljenja, delovanja za dom in do-
moslavo! Ti pa Frida bodi sreč-
na, naj rojice sneč ti cvetajo na
potih topega življenja, in pozabi
me brez ogrešenja - ki sem te čutil
iskreno ljubil.

6. misec

Sedim v uradu. Slučajno nimam
aktov, da bi jih moral rešiti. Gle-
dam pri skru ver, kako se
podijo lahki oblaki po sinjem
nebu. Pridejo, odidejo in ni jih
več. Ravno tako so tudi misli,
misli, ki ti izgubajo spominne,
a ti jih zopet ozavnejo.

Nekole spominil sem daleč
nazaj na moje mladostne v
H. Vidu ob Glini. Bil je namreč neki
pustni poudeljek kakou je danes.
Izabil sem nekoga fanta - ki
se je mislil ženiti, a je mati
naslavljala, da je nuda, ker je glu-
hovec, in da ni mogoče vsjega
prenoženja sari skrbovati.
Torej, ob dolgem mi je prišel,
in zupim njegova nesesta.
Stavil sem primena spru-
šanja, da se prepričam, ali so
pomisliki utemeljeni, zavra-
niti ženitev. Prepričal sem
se takoj, da je bilo sumenje
od strani matere neutemeljeno,

izvtralo je iz nagovna, izvabiti sina
jase, da bi ji ne bilo treba dosti de-
lati. Srepetajojim očesom gledala
me je nevesta, ali se spolnijo njene
nade, z neskončno ljubeznijo gle-
dal je ženini svojo nevesto. Kidel
sem, da bi učinil srečo dveh ljudi,
če bi izpeljal svoj veto. Tu dal sem
dovoljenje. Kako so obema gaja-
rele oči, on ženini - ni mogel go-
voriti, a kako je, kako mi je hva-
lejcu, ona pa mi je stisnila roko
tako hvaležno, očelo. Tu odšla
sta in v sobi postalo je mirno.
In v predstvi - čakalci slival sem,
kako ~~sta~~ se poljubovala same
sreče. Blagovol sem jih, saj tako
srečni parček se ni gledalo moje
oko. Odšla sta, kam ne vem, upam,
da sta tudi ostala tako srečna.
Sporin na to mi je ostal, saj
prepričal sem se, da je ženska koga
ljubi, ki je od matere naučene
postal zavemarjen in je revež,
tako ljubezen ne more biti se-
bična, to je ljubezen, ki ose očuje,
ose tepe, ose pričuje.

7 aprila

Gotovo čudno, da toliko časa nobene za-
beležbe. Kgodilo se ni nič posebnega,
kar bi se mene tihalo. Bil sem
v prostih urah v vrtu, sam oprav-
ljam potrebna dela v sadovos-
tiku. Spomlad je ipavredno lepo,
danes je čutijs hruške, črešnje ne-
navadno lepo. **Obeta** biti dobra le-
tina.

Vojska se še nadaljuje. Moj brat
je bežkone zopet v fronti, že dalje
časa ne piše nič.

Čutijs se je posledice v gospo-
darskem živju. Sladkorja dobi vsaka
oseba na mesec $1\frac{1}{4}$ kg. prosti karti.
Tobak je manjkal, posebno cigarete,
kar kadilcem dela strašne muke;
sem ušel, da sem uskadilec.
Polja obdelavajo ljudje manjši,
jaz sam sem doč večji prvi
dal obdelati, plačal sem za en
dan 24k, za drugi 16k, a sem
ušel, da imam najpničako-
vali, kajti ne ve se še, ali bo
kmalu mir, ni še upanja.

9 aprila

Na dan lihe nedelje zjutraj je mnogo se govori o lepih pomiladanskih dnevih, in res so tudi krásni. A današnji prokoxi so dugo. Sipe jasno nebo se razprostira nad tobaj, niti oblaka ni. Tu vse povira v caetju, bučlice pikajo sladok med, škorečki v mrojem sadovovniku sladijo vsemagrnega, sukajo se pred sajinii hišicami, delajo gne gola pripravljajo pš. kor za svoje mlade. Tu ščinkoci in semice so se pridružile temu koncertu, v kterega se kaj krásno vpleta melodični glas šentjurjskega velikega goveda. Piho je - popolnoma mirno - in vendar tako lepo. Človek bi moral biti iz kamna, da hie ne veselil in hvalil boga za ta lepi dan.

Tu vendar v to harmonijo v navasi se umetavajo topovi, katerih zamolkli pok se sliši od zapada, kjer verolomni

Malijan hoče spustiti našo
vilo domovino. Vsek pok pouc-
ni svet - pač velika naplika -
tu poulad, vse v očetu, vse
se zbuja k novemu žoljeju,
tani pa je zima - ki je v cel
za očetu naših mladencev.
Da bi prišla tudi v tem svetu
poulad, da bi se sreca s vseh
tudi odpela, da bi spoznali,
da naj ne kažejo vete kamio-
rije - potem bo nastala nes-
prava - poulad.

10 april

Šlihal sem letos proskrat kuka-
vico, kar je za ta čas pač zgodaj.
Kapela mi je mnogokrat, upaj-
mo, da je res, saj žoljeje me
sesti, imam svojo družino in
svoj dom, po tedihi skušnjah bi
se rad gledal rad mojega
kuda. V to pomozí Bog.

14 april.

Moja nad ose dobra tatiča Julijana
Spitzy, roj. Sarmitz je danes ob 1/4 6 zjutraj
raja v starosti 77 let in 2 meseca
mirno v gospodu zaprta. Bole-
hala je na pljučih že nekaj let,
zadnje mesce je vidno slabela,
a vendar sulo še imeli upanje,
da se podaljša njeno življenje.
Pred zadnji dan sem se govočil
z njo popoldne in ji priigovarjal,
da ne gre na velik zrak, ker bi
jito škodovalo. Dan pred smrtjo
sem odšel na komisijo in se
vrnil na večer dom, ko je že
spala. Ko se po noči zbudim,
slivim v drugi sobi, kjer je bila,
niko stopanje, zamolklo govor-
jenje. Kdolo sem mi je čudno, mis-
lil sem kaj, da je tatiča slabo, osta-
nem in pogledam. Tatiča ležala
je na postelji v agorniji. Ne morem
popisati, kako me je to presunilo,
saj vedel sem, da je konec. Duple
sem p na rokah, jo gladil po
čelu, a njeno oko je bilo mirno,
nobenega glasu več. Mirno je
dihala, vedno slabše in slabše,

še eno dihalo in ločila se je duša.
Umrla je lepo mirno, pravočasna
skozi pred smrtjo. brez bolečin,
kakor bi zaspala in bi šla na
na duša tja, kjer ni več bolečin
in trpljenja.

Podrebitelj je sličen bilo
je kar na častno, nedeljò po
polno ob tleh. Tuji nameni
ovestilivši profesor dr. Haus
Spitz, daljni sorodnik in boba
na tega fantek, prišel je iz
Dunaja. Videlo se je, da jo je ljud-
stvo imelo rado in to nam je
bilo v kolajbo.

Rajna bila je blaga duša,
dokler je trpela, delom svojih
nosk slupila hi je Kruh, nazadnje
zapustil jo je mož in odšel
v Ameriko, kjer je umrl, bilo
mu je Vinke ime. Bla je Kruhji
sodružici in z njo gospoda-
nila.

Kad vse sreča bila je, ko
sem prišel jaz v hišo. Tucla
je zeta, imela vnuka, bila
je najlepša hamsnica, nikdar

ni bilo žal besede med nama,
ja sem jo ljubil nad vse. Videti
je bilo, da je vidno, oziroma pri tem
mojemu zadržanju in kakor sem
slival, izražala se je, da nimam
nobena kaša tako dobrega zoka
kakor ona.

Negovala me je, ljubila in
spodbudila, samega spodbujanja
se me ni upala tihkati, klicala
me je vedno: How doktor.

Koga duša, zakaj si odšla,
da bi še bila med nami in se ve,
selila z nami in mi s teboj.

Odšla si, zastoj gledam na prs-
tor, kjer si bila, ni te več; vse me
spominja na te, v sobi in pučaj
na orku, vsaka nožica, ki si jo
vsadila in ki si jih koliko lju-
bila, me spominja na te!

Mojo ožbek praša, kje je gospodami,
obnem se in kecem, da je odšla,
ni se vrne kralu.

Gledal sem svrti v obraz, groz-
na je, bojimo se je, kakor se je tudi
tudi kajna bala, saj upala je vedno,
da se se sme veseliti med nami.
I prišla je, ni bila je lahka. Pre-
nilo me je, če je še kaj o meni

Stejskebruski - niimulo je, saj videl
sem, da leta tečejo hitro in pride
tudi za te čas.

Pravaj niimulo, mamica, ki
si ni bila več kot do, svoj grob
bo odkriven z nožicami in obiskal
se bom odlo. Tvoja duša naj
se raduje v večnem kraju, do
svojemu grobu pa sem stavil sklep,
da bom postavil ose svoje žilje
je, da bude srečna moja žena
in moj sin, kotem spolniti
svoj testament, da bi bili vsi
srečni.

Ozbeč položil je po moji na-
gobjek o kasto k glavi - ozbeč slovo
od svoje drage stare mamice, ka-
teri je bil toliko veselje - položil
je svo svoje obojjo ljubezen njej
v dar.

Pravaj niimulo mamica,
Tvoj duh bo med nami in ostalo
bo vse tako, kakor je bilo, ko si
še bivala med nami - nihče ne
izbrise spomina na te - saj spo-
min na te mi je blag in -
sact.

20 april

Novarije črnosojnikov leta 1898
je v H. leuardu. Fantje prihajajo od
vseh strani, pojejo, a nič dosti, ni
dosti kričanja, kajti le prereno
jih opominja vstlo gumenije to-
pso iz zapada, da

"Skupaj se zbirajo
Na laško marsirajo"

Kakor pravi narodna pesem. Od
150 bilo je prvotnih 80, gotovo veliko
števílo.

23. april

Velikavoi! žalostna je letos zame,
saj drage tašče, da bi na ta slavnost
ni dan bila v našem krogu, ni več,
ona spava mirno in čaka več-
nega ostajenja!

Tudi narava sama ni ve-
sela, dež life cvrkoma in belo
cvetje padla od dreves. Tam na
zapadu pa gumenijo pravi topi,
namesto kopičev! Tudi moj brat
je v sui frunti - Bog ga čuva, dal
Bog, da bi bila lepša Velikavoi!

1 maj

Na svetu je vse mogoče! Po ogledu
kemčije se je določilo tudi o na-
ši dejavi, da se poruči nek
čas za svojo naprej! Dne
30. aprila ob 11 poročai so se mo-
rale posod poručiti me-
na 12. Tu tako moramo pos-
od za svojo priti prej
kako se to stinja s tekom
soluca. Dvojki navodili smo
se na mansikaj, se bovo še tu-
di na to.

15 maj

Bil sem na komisiji v Partinju. Če
samo ob sebi je lepo hoditi med
vinoigradi in sadovnjaki po
zelenih hribih, v lepem mescu
majniku, a temu lepše je še bilo,
ko sem v gostoljubni hiši douaja
ko v kraju velikih kmetov, tako
socialnega predstojnika do-
lajo s svojim dobrohotnim
srečljajem in drugih izvrstnih

zavodnih mož se mogel za nekaj
časa napredniki. Videl sem, da je
se blagostanje doma in da ljudje
ne čutijo dosti od vojne. Mirno
prenašajo vsa teža, udani so v
usodo. Vse ljudstvo je to, v lepih
slovenskih goricah, zelnavega
jedra, srčno in udano cesarju in
oblastim. Bil je lep dan, ne bom
ga pozabil.

Čuditi se moram gostoljubnosti,
ta posestnik dal je priležnosti iz
svojega vinograda nekaj stekle
in boljše, drugi zopet iz svoje
kleti, kar imam tako je bila cela
gostija tu kako so srečni, da
povestijo njih hišo. Veselje žani jim
iz lica, ne morejo se dosti zahva-
liti. Pač dobro, nepokoarjeno ljudstvo.

Maj je, vse zeleni, cveti - vse se
življeja veseli, samo pač na
mirnem - daleč od polja, kjer
ima svet svojo žetev. Pred
mojimi oknom napredovala
sta si stigeča - zakonska družina -
gredice, veselo popeta, pruita
hulade in se veselita! Ali ni to
slika miru! Naj bi bilo tako
po vso!

Mo sedaj to pišem, kakor po dro-
višću s pečekom, našim psom,
naqanja kune in obično je zave.
Človek bi gledal neprestano to
srečo, saj je edino, za kak žbom,
ne kajnič me Bog, da bi bilo
drugace.

10 junij

Moj brat mi piše iz soške fronte - kakor
se ugani, je blizu Rabla - da je zokau,
poslal mi je pomladanske planinske
coetke! Kako so me razveselile, saj
me spominjajo lepih let, ko sem jih
sam tugal po koroških in krajs-
kih planinah.

Prosi lahoni prudinamo! Suci-
na je posem, ki sem jo čital v
Tagespost.

Ausiero, Ausiero
Ouel dolore, o quel schlag o!
Ausiero, Ausiero -
Sempre gehma arriero!
Trenta mille prisionieri
& canoni molti schwoeri
Gli barbari odiosi
Kloppauo già nostri hosi,

Mlopparo il corpo puro
O que duro, o que duro!
Triunfo nostro e finito
L'equismo e diritto
Bella suada italiana -
Wana kunt ma, wana, wana.

II.

Nell' bello Trento
Bleibma vol dreuto
In val Sugana
Hiag' ma s'ho dana
Anch in Valarsa
Male schlag' mar sa!
In valle d' Assa
Prigheli massa
Ed in val d' Astico
O quel schlaunastico!
Fin al Thiene
Hopser di Bene
O bella Vicenza
Spetta-bald breunt's a

Le eno kvavito veselje, Rusiko
zavcliz ofenzivo in presolinaraj
z ogromno silo proti Galiciji;
ne bo se konca-jalost me
navdaja.

12 junij

Dobil sem od deželno pomožnega
urada e. k. namestnika v Gradcu
dekuet, glasnemu katevoga se mi
izreče kot načelniku gospodarskega
pomožnega urada za sodni
okraj Sv. Lenart za, unermüßliche
höchst erspriehliche "Fähigkeit"
hvala in priznanje. Razpovelilo
me je, da so uvideli na višjem
mestu, da sem storil ose, kar
sem mogel, da slajšam srplju-
je in bedo ovin, ki so v vojniki
in ovin, ki vsed tega do naša
srpijo. Dosti vidim srpljenja,
dosti solz in mislim si, ko
bi prišli tisti sem, ki so pro-
ročili vojno, morali bi biti iz
kamura, da bi se ne smečali
in slivali bi glas: Nehajte, do-
solj je krai. S vojnika divja
dalje, svet za svetom pada,
dovna pa jok in stok! Tri
zato se posvetim z vsemimi mo-
mi, da kolikor mogoče se solz
posušim.

13 junij

sedel sem v uradu v srečni aktovi,
ko ostopi naenkrat - ljuba, živila
je iz potovanja binkoštnih po-
čitnic, veselja, vsa živa. O zaroki
ni nič več, šel je v vojsko in vse
je končano. Vedla se je ljubo, a
bil sem resen - če tudi mi je srce
bilo vpenjeno - ne odpresti
vsega, ki so skoraj celo - to
sem sklenil. Podala so si roke,
odšla je lahkim korakom -
jaz pa sem se zavrnil v subopar-
ne akte - da se srce pomirši!
Nebeško lepo je, imeti srečni mit,
a hudo, če ti srce ozkopi in be-
perni po nečem, kar biti ne sme!

Popoldan šel sem z ožjekom v
temni gozd, da bi pozabil, bil je
lep dan, lepa je okolica - nebeško
lepa - nekote obvisel mi je
pogled na beli cerkvi na
visokem hribčku, zavnelil
sem se in ko sem prašal ožjeka,
kako se zove - rekel je nedolžno:
Sv. Anton. - Tu uganiš je!

1. avgust

Tako dolgo uobencih zabeležkov, boš rekel, če pogledaš na zadnjo zabeležbo. Ker je, pa se tudi nič ni posebnega zgodilo. Dvojčki sami neposredno nič ne čutimo, posredno pa, kajti draginja je vedno hujska. Kivino je mljeko vsak dan, že je prišel okaz, da morajo kmetje pripadati kvade za vpreganje, ker v doglednem času opti bodo vse sole. Kovina se tudi pobira, vse kar je bakreno, ali sploh kovina, se mora oddati. Mesovka me je 5k kila, liter vina skoraj povsod 2k liter. Če na domu prodaja kmet trgovcu vino po 160k. Kam bo to prišlo.

7. avgust.

Konvizijski sem imel v bližini b. Barbare. To so najobsebniji časi. Dopriska nimam, ker preobložen sem z delom, gospodarsko pomožni mead mi da mnogo opraviti in kar vime se tudi močno pomagajo.

Kato mi je tak izlet najprijetnejši!
Kdaj odkril sem od doma, bil
je lep dan. Po končanem delu
sem šel v temen svrsko gozd,
se pokrepčal, kar sem imel v
nabrekliku, potem pa se olegel
in gledal skozi temno zelene
oče proti sijajnemu nebu. Kaki
ubežki mi je bil, ničesar mi
bilo slišati, le senice so škakljale
po vejicah in se veselile življenja.
To je slika mihi! A tam v dalj-
ni poje svet gozjo pesem dan
na dan, klavir je to, mesarsko
klavir, a koreni mi!

od so. Barbare zadonel je
zvon, ostal sem in pobitel proti
visokemu križu, da običnem sozpeču
nad ose dragega prijatelja
Josipa Mihalič, župnika, vlega
moža. Kral, mi ga bilo doma. Kljub
temu našel sem ljub sprejem in
vesel odšel sem z visokega griva,
in občudoval lepoto slovenskih
goric, ki nam obetajo letos obilo
zlatnega vinskega soka.

Medpotoma govoril sem s tem in
suium, poslušal njih želje in dajal
nasvete, da in sui me je povabil
o vinski bran na kupico vina.
Prišel sem zadovoljen domu, saj
vedel sem, da je ljubljenec srečen,
če se more izpeljati vada pogod-
biti z soojim sodnikom in mu
potožiti to, kar se sicer ne upa;
in to je razno, nikdar ne more
sodnik koncu tako globoko pogleda-
ti v duha njegove duše, kakor v ta-
kih trenutkih, učitaj se nauči
za tuzno, pravično presojanje.
Poznati ljudstvo tudi do cela, je
glavna stvar za sodnika.

9 august

Ne želim si nikamor iti, doma je
najprijetnejše. Mislil sem iti v
Ludlec, a opustil sem to misel.
Človek se le kajbuni, kajti tam
zuna se vidi, kaj pravočini sojka.
Doma je mir, zadovoljnost in jvo-
cem je potrebno, da se o teh bivnih
časih odpočijo. S sinčekom bodi-
na na sprehod, kajem mu

cerkvice in hrane, ljubko me pogleda
in kramulja. Saj to je sreča, ki mi jo
naj Bog pusti. Da bile ostalo tako,
bil bi vedno hvaljeju bsemogoči-
nemu. Kujše misli mi, kakor
pustiti družino in dom in iti
v negotovost.

Sreča je malo, nikoli smo mi
soj god obhajal sem v najrajšem
krogu, človeka ne veseli dosti.
Kako le malo prideu v družbi,
najrajši sem doma v krogu
sojih dragih. Le večraj sem se
srejal, prišel je gospod iz Ma-
ribora in pravil o sebi dogod-
ke; zavidal sem ga za ta humor.
Ne pozabim očeta, ki ga je citi-
kal, kajti na sedanjje razpore
glede živca:

Nimam kruha, nimam vina
glava boli dalmatince!

Srečati se očeh je zdavno in
človek za trenutek pozabi, da
živi v sreči same nesosti,
ždaci hočejo tudi imeti svojih
močij, in tek je sedaj treba.

10 avgust

L. Lorencea dan! Spominja me na
blagega slovenskega rojaka, duho-
vika, prošta Lovro Terajnik v Tim-
jah! Sivolasi starček bil je prav
po celi deželi in vseh slovenskih
krajih! Na dan njegovega godu pri-
hajaliso od oseh straniij Slovenci
inteligence in v visoki prostorni
zbrali so se okrog jubilarita!

Leta 1898 bil sem tam prokurat.
Kako sem prinesen, videti osloven-
sko inteligence, in duhovništvo!
Bili so prof. dr. Sket, Scheinigg, Wang,
apik, Legat, duhovniki prošt Eduspi-
len, Serbicej, Luman in mnogo
drugih! Le malo jih je še od teh!
Kako smo prepevali, se veselili,
veličastno so zvoneli topiči po
dolini in prof. Wang, prav salji-
vec pripomnil je: 'Letaj brodo
rekli, ko moqnanji potajo, da
prate gredo' na nizo.

Bil je to narodni praznik
slovenske inteligence duho-
viškega in posvetnega stanu,
ni bilo nobene razlike, bila

je vsa enega srca in misli, zad-
jeta od ljubezni do milega
slovenskega naroda!

Tu sgrajevče je bilo prvi prvku
Lovo Srcajnik! Kako je on
kot 89 letni starček nas vspod-
bujal k ljubezni do naroda,
kako je bil v tem trenutku mlad!
Bil je ogorč slovenskega kroviče
ga dušorika!

Tu odšli smo iz visokega gra-
da s prijatelji in spominu, saj
bil je lep dan!

Mur je moj, tam gori v
Furjak mirno spi, a mi se
ga spominjamo.

Danes je drugač, v tisti tobi
dolini je drovje, vsaka je
in vedlo mi lah kot opusto-
šiti slovensko deželo.

Danes prišla je vest, da je
Gorica - biser soške doline -
v laških rokah! Kopal sem se,
preocimne boli! Ne, ne, lah
ne sme imeti dežele, ki jo
je tako lepo opredal Gregorčič

Dah se me sune dolakviti te sue-
tiuje; naj teje ku, a zopetja noga
biti zopet naša - slovenska!
Ku so je spominu na L. Slovenca
dan leta 1916, upajmo, da bo
leta 1917. to zopetja zopet naše!

16 august

Ta dan naj bo posocien mojemu pri-
jatelju - prijaku iz koroške dežel - dr. Karniku.
Spominjam se še dobro, ko sem kot
osmošolec hodil podučevat sina
feldmaršallajntanta viteza Bups; ko
sem šel iz šole, hodil je poleg mojega
discipelua Hermannu tudi naš Kar-
nik, majhen fantek, skromno, a suag-
no oblečen. Pravi mi je, da je iz Rožne
doline, iz Glinj, da je iz revere rodbi-
ne in da ima boje za svoj obstanek.
Prepoznal pa je, da je vnet Slovenec.
Ku lica so mu žarela, ko sem mu re-
kel, da sem tudi jaz Slovenec in da
se uadujejeno v slovenskih urah
pri prof. D. Fletu za nilo slovensko
stavu.

Simula so leta, po letih trudega boja
je napravil maturo - sem se dobro
kisti večer, ko je prišel „na pol-urke“
iz učilnice - in izdelal prelostitni
izpit. - Nekaj veselih večerov sva
preživeli skupaj, bili veseli-srečni,
saj koroške inteligence bilo je
malo.

Danes prišel je zopet moj Raunik.
zpet cukral o H. Levart. Kot doktor-
odločniški koncipient. Kolikorkrat
sem ga sodel, sem ga bil vesel, saj
je solsko veseloga, pravega koroške-
ga Slovencea.

Bil je zagrovnik - nikoli je nako-
pal, stvarno predlagal, obravnava
tekla je po osporedu. Kotel bi najsi
vsak zagrovnik o zame ulega za
vzor.

Tri kupici vina sva se sešla. Po-
menkovala sva se o preseljenih časih,
okupala spomin na lepe dni. Kako
sva oživela, kako postala živočna!
Tu vendar pri spominu na te
in one drage rojke sva čutila,
kaj je ta in ovi krepel. Mogo jih

inveci, Dr. Hilau, Dr. Lužnik so padli v vojski,
posp. čuk je ujet, Luasi župnik v Se-
lah je umrl - in mnogo drugih in.
Poslanec Grafenauer ^{se spominja} v koroški
ječi pet let, ker je v družbi nekely,
da bodo Rusi se enkrat prišli v
Karpate, in župnik Maierhofer
moj sošolec - moral je v ječo, ker
tako se je glasila sodba - on trdi, da
je neodstjen - a priče so ^{sodlojavale} ~~gospodskopala~~.

Vojska je vojska, ona dela preobrat,
ukloniti se moramo osemu, Kar
pride.

Tako je hitro minul čas, o spomin-
u na lepe dni, na dni mladosti
soa bila srečna! Trčila soa, si segla
o roke in se ločila!

O me u pa nosim spomin
na drugega rojaka, saj o njegovi
bližini sem zopet oživel, čutil
sem se kakor mladernica iz dav-
nih lepih dni. Tu so mi je treba,
saj živci šepijo o teh časih in
ni boljšega zakačila, kakor da
se pogovorim z blagim prijateljem.

Blag ti spomin - moj rojak iz
Krasice - se vedno slovenske rožne doline!

17 august

Kuoli boji so na oseh črtah. Lahki so prišli
čez sočb, neusmiljen Kruas boje boje.
Rusi preplavili so Butsoino - del Gali-
cije - bife se boj o Karpatih - in drugo
povrat boj. Govorilo se je zadnje časti
o porobnem miču z Rusij - vse de men-
tikano - reklo se je baje - kaj je častno
umreti - kakor se udati. Fejki duosi
so - mnogo kupijo živeci. Strabo in
gledamo v bodočnost. Ali ni uobene
poti, po kateri bi se prišlo do spora-
zumljenja? - Selina obeta biti slaba-
stvarna suša je celi mesec. Kaj
bo z živečjem?

Slučajno najdem v listu pesem,
ki se nanaša na pesnika Goethe znanu
pesem: "Der allan Grefen iß Rief" in slika
davaš je razpise. Naj jo navedem:

mit allan Riefen iß Rief.
von Müsle und Mißrot geißt du
Aurim umu Grief.

Der Jaga feißt Lücker im Mulda,
Musla mü, bulda
feißt du für auf. ...!

Dreerj sarkazma je v tek besedat,
a gračilo za to, kar se zdaj godi.